

Motion till riksdagen
2010/11:Sk429

av **Andreas Carlson och Lars-Axel Nordell (KD)**

Ett starkt civilt samhälle

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en regel som undantar den ideella sektorn från moms om den skattepliktiga omsättningen av varor och tjänster understiger en viss nivå.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fler aktörer i det civila samhället bör få möjlighet att utföra offentligt finansierade tjänster.¹

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 2 hänvisat till NU.

Motivering

I Kristdemokraternas Sverige är det civila samhället starkt. Det betyder att det finns ett rikt föreningsliv, ett stort ideellt och socialt engagemang, civilkurage och en självklar värme mellan människor.

Det är ofta i det civila samhället vi växer och utvecklas som personer. Vi blir sedda av andra och känner oss delaktiga i ett större sammanhang. Ett vanligt tankefel är att begreppet samhället är detsamma som det offentliga: stat, kommun och landsting. För oss är samhället så oändligt mycket större än det offentliga. I det civila samhället samlas alla naturliga gemenskaper – familjer, ideella organisationer, byalag, kooperativ, stiftelser, ekonomiska föreningar med mera.

En ömsesidig respekt mellan det offentliga, det privata och den ideella sektorn är nödvändigt i vårt samhälle eftersom alla tre sektorer behövs. De olika sektorerna har olika drivkrafter och arbetssätt – de ska vi vara rädda om.

Det offentliga får inte omöjliggöra eller försvåra för den ideella sektorn genom lagstiftning, beskattning eller andra åtgärder. Tvärtom måste uppgiften vara att underlätta, synliggöra och uppmuntra.

Kristdemokraterna vill stärka det civila samhällets möjligheter att göra människor mer delaktiga och engagerade i samhällsutvecklingen och välfärden.

EU-kommissionen har kritiserat de svenska momsreglerna för att de skapar illojal konkurrens mellan företag och ideella organisationer. Detta kommer av att ideella föreningar och religiösa samfund inte behöver betala moms på sin välgörenhetshandel.

Men en 25-procentig moms skulle innebära att mycket av den handel som idag bedrivs på ideell basis kommer att bli olönsam och troligtvis inte kunna fortsätta. Ideella second hand-butiker drivs generellt sett inte i vinstgivande syfte, utan som en social hjälpverksamhet som finansierar sociala insatser såväl i Sverige som i utlandet. Skälen till att dessa butiker inte är momspliktiga är att de dels har ett ideellt syfte, dels inte har några nämnvärda kostnader för inköp. En momsbeläggning skulle därmed i princip höja priset på varorna med 25 procent. Staten skulle därmed bli den stora vinnaren när någon handlar i en ideell second hand-butik – pengar som istället skulle gå till välgörenhet.

Administrationen skulle öka, och antagligen skulle det bli svårare att få tag på människor som, utan ersättning, kan tänka sig att jobba i butikerna när deras insatser istället går till statskassan. Risken är att en stor del av kärnan i den ideella verksamheten efter ett sådant införande varken skulle vara lönsamt eller ideellt. Många länder i EU har undantag från momsdirektivet, varför det synes märkligt att Sverige skulle behöva införa moms på ideell välgörenhetshandel.

Den 4 november 2009 överlämnade utredarna regeringsrådet Lennart Hamberg och departementsrådet Maj-Britt Grufberg rapporten ”Mervärdesskatt för den ideella sektorn, m.m.” (Ds 2009:58) till statssekreterare Ingemar Hansson vid Finansdepartementet. I rapporten föreslår utredarna ett

Fel! Okänt namn på

antal förändringar av momslagen för att anpassa den svenska momslagen till EG-rätten, men också för att ytterligare minska den administrativa bördan för företagen.

Vi ser positivt på det uttalande finansminister Anders Borg gjorde den 31 maj 2010 att den ideella sektorn ska värnas, och finansministern klargjorde även att den ideella sektorn inte ska drabbas ekonomiskt om obligatorisk moms införs på lokaler. Antingen kommer uthyrning till ideell verksamhet även i fortsättningen undantas från moms eller så kommer sektorn att kompenseras på annat sätt.

Finansministern framhöll att den ideella sektorn inte ska förlora ekonomiskt på ändrade momsregler. Regeringen överväger att införa en regel som undantar den ideella sektorn från moms om den skattepliktiga omsättningen av varor och tjänster understiger en viss nivå. Vi vill att regeringen skyndsamt inför denna regel.

Det sociala engagemanget speglar människors omsorg om varandra. En otroligt viktig verksamhet är de företag, vars primära syfte inte är att tjäna pengar, utan att försöka integrera människor som är i riskzonen för att hamna i ett permanent utanförskap på arbetsmarknaden. Det kan till exempel handla om människor som fastnat i ett långvarigt missbruk, suttit i fängelse, eller bara hamnat utanför arbetsmarknaden. Det som är signifikant för dessa företag är att den vinst som genereras återinvesteras samt att de är fristående från den offentliga verksamheten.

Två exempel på sådan verksamhet är Vägen Ut-kooperativen och Basta arbetskooperativ som driver boende, arbetsträning och produktion för och med personer som ska slussas tillbaka till samhället efter fängelsevistelser eller mångårigt missbruk. De sociala företagen har komparativa fördelar i och med att många medlemmar och medarbetare har liknande erfarenheter och därför kan erbjuda en unik kompetens.

De sociala företagen förenar på ett unikt sätt individens behov med marknadens efterfrågan. För att kunna göra detta krävs en nära relation till den offentliga sektorn, dels för det ekonomiska stödet, dels för den verksamhet de bedriver. Företagen tar emot stöd från staten men erbjuder i väldigt stor omfattning sina tjänster till kommuner och landsting genom till exempel platser för rehabilitering eller arbetsträning. Detta ställer krav på att arbetsmarknadsprogram och socialpolitiska program och insatser anpassas både till företagens förutsättningar och individens behov.

Regeringen har gjort insatser dels för att öka medvetenheten om sociala företag, dels för att se över och främja insatserna som de sociala företagen gör.

Men många företag har väldigt svårt att få ihop finansieringen och lever under ovissa förhållanden. Flera av företagen skulle kunna anställa fler men kan inte på grund av brist på tillgång till riskvilligt kapital.

Vi anser att fler aktörer i det civila samhället bör få möjlighet att utföra offentligt finansierade tjänster.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 27 oktober 2010

Andreas Carlson (KD)

Lars-Axel Nordell (KD)